

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets udvalg for Landdistrikter og Øer d. 20. maj 2025 vedr. borgerinddragelse i fremskyndelsesområder og generelt

Center

Center for el, vand og VE på
land

Kontor

Kontor for sol, landvind og
vand

Dato

20-05-2025

J nr. 2025 - 1579

Akt-id 616292

/ JULDA

Samrådsspørgsmål H

I Folketingets udvalg for Landdistrikter og Øer har Susie Jessen (DD) og Mads Fuglede (DD) stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål H:

Samrådsspørgsmål H:

"Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen vil sikre, at borgerne får en reel og tidlig stemme i beslutningsprocessen, når energiprojekter i de såkaldte fremskyndelsesområder i stigende grad fremskyndes og sagsbehandlingen forenkles, herunder uddybe generelt, hvordan regeringen vil undgå, at borgerinddragelse blot bliver en formel proces uden reel mulighed for at påvirke udviklingen af vedvarende energi på land?"

Der henvises til Jyllands-Postens artikel "*Nye solceller og vindmøller skal kunne rejses et til tre år hurtigere end i dag*" bragt den 25. marts 2025.?"

Det talte ord gælder.

Ministerens svartale:

Tak for det og tak for spørgsmålet. Og velkommen til dem der på digitalt.

Dagens tema er fremskyndelsesområder, og lad mig som det første slå fast, at det her nye redskab fra EU ikke kommer til at ændre på, at kommunerne skal inddrage borgere, når der opstilles vedvarende energi.

Borgerne vil fortsat have mulighed for at give deres mening til kende, hvorefter kommunen foretager en afvejning af de forskellige ønsker.

Når der åbenbart er tvivl på området, finder jeg det relevant med en kort gennemgang af, hvad et fremskyndelsesområde er, hvorfor vi har brug for dem, og hvordan borgerne fortsat bliver hørt.

[Hvad er et fremskyndelsesområde?]

Et fremskyndelsesområde er ifølge EU-reglerne et område, hvor myndighederne kan følge en simplere proces end hidtil, når der skal tildes en miljøgodkendelse.

Der skelnes mellem fremskyndelsesområder til vedvarende energi og fremskyndelsesområder til udbygning af elnettet.

Ud fra samrådsspørgsmålet opfatter jeg, at spørgeren er mest optaget af fremskyndelsesområder til vedvarende energi –

også kaldet VE-fremskyndelsesområder – og det er derfor dem, jeg vil fokusere på.

I VE-fremskyndelsesområder kan projekter undtages for miljøkonsekvensvurdering -en såkaldt VVM - og habitatvurdering.

Det skal dog understreges, at et område kun kan udpeges til VE-fremskyndelsesområde, hvor der ikke er særlige natur- og miljøværdier.

Derudover udpeges områder kun til VE-fremskyndelsesområde, hvis:

- VE-opstillerne ønsker det,
- kommunen vurderer, at det er muligt
- og hvis kommunen i øvrigt ønsker at planlægge VE på det konkrete område.

Der vil også fortsat skulle udføres en vurdering af miljøet på strategisk niveau - en såkaldt strategisk miljøvurdering - en SMV.

[Hvorfor har vi brug for fremskyndelsesområder?]

De nye regler om fremskyndelsesområder har helt grundlæggende til formål at sætte mere fart på udbygningen af både vedvarende energi og elnet.

Det er både EU og regeringens holdning, at vi skal have mere vedvarende energi, og at vi skal fjerne unødvendige barrierer.

En bred kreds af partier står også bag flere aftaler om udbygningen af mere vedvarende energi på land, herunder aftalen om at sikre rammevilkår der kan muliggøre en firedobling af elproduktionen fra sol og vind på land. Aftalen er fra 2022 og målsætningen er for 2030.

Desuden er vi forpligtet af EU til at implementere reglerne om VE-fremskyndelsesområder.

Og det bakkes heldigvis også op af et meget bredt flertal i Folketinget.

Vi har brug for mere grøn strøm, så Danmarks elforbrug kan blive grønt.

Og tak for aftalen i går, hvor også Danmarksdemokraterne var med, om havvind. Og målet er selvfølgelig at gøre os energiuafhængige af energiimport blandt andet fra Rusland.

Vedvarende energi på land er både billigst og hurtigst. Og det skal udnytte.

Det er dog vigtigt, at vi holder fast i den grundlæggende rollefordeling, når vi udbygger.

Det er kommunerne, der bestemmer både om og hvor, der skal placeres vedvarende energi på land. Og det er godt, for de kender lokalområderne bedst.

Vi skal ikke sidde herinde på Christiansborg og sætte krydser på et kort. Og vi skal heller ikke

stoppe de kommuner, som ser en fordel i at sætte vedvarende energi op.

[Offentligheden og borgerne inddrages]

En del af kommunernes rolle er at inddrage borgerne. Det sker allerede i dag, og den pligt ændrer sig ikke, når der er tale om et VE-fremskyndelsesområde.

Borgerne inddrages blandt andet på følgende tre måder:

For det første sendes lokalplanen og den strategiske miljøvurdering som udgangspunkt i offentlig høring i minimum 8 uger.

For det andet sendes planen for fremskyndelsesområder og miljøvurderingen heraf også i høring. Det skal være i minimum 4 uger.

For det tredje skal opstiller holde et offentligt møde om projektet, hvor også Energistyrelsen fortæller om VE-ordninger, der sikrer gevinster til naboer og lokalsamfund.

Derudover er der også en række andre processer, som afhænger af det konkrete projekt, hvor borgerne også har mulighed for at ytre sig. Og på toppen af det er der selvfølgelig forskellige måder at håndtere det på i kommunerne hvor de lægger yderligere lag på.

Der er altså tale om en omfattende proces, hvor kommunen tager grundigt stilling til høringssvarene – input fra borgerne.

Borgere, der er imod et projekt, ja de får ikke altid medhold, men de har mulighed for at ytre sig og gøre deres holdning til kende i den demokratiske proces der foregår lokalt.

[VE-ordningerne kompenserer naboer og lokalsamfund]

I de tilfælde hvor kommunerne beslutter at godkende en ansøgning, vil det i de fleste tilfælde påvirke nogle borgere.

Det er netop derfor, vi har fire forholdsvis unikke kompensationsordninger på området.

Mig bekendt er det ikke noget, vi har på andre områder, fx landbruget spreder gylle eller der bygges motorveje, som også kan skabe lokale gener.

Sidste år øgede vi endda betalingen til grøn pulje og VE-bonus til naboerne med hhv. 150 og 50 pct., så naboer og lokalsamfund får en større del af gevinsten af udbygningen på land.

[Lokal inddragelse og forankring er vigtigt]

Med den grønne omstilling vil flere komme til at se vindmøller og solceller fra deres hjem. Også folk, som ikke ønsker dem, og det skal vi tage alvorligt.

Den grønne omstilling skal ske ansvarligt og i balance mellem fremdrift og folkelig opbakning. Der skal lyttes til naboer, eksperter og virksomheder for at finde de balancer.

Det er derfor også godt, at vi har en række lovpligtige krav, der sikrer offentlig inddragelse i planlægningen af projekter.

Og så mener jeg, at det er væsentligt at huske på, at der findes masser af borgere i landdistrikterne, som ønsker mere grøn energi.

For et par uger siden var jeg med til at indvie en ny vindmøllepark i Bjørnstrup i Vesthimmerland Kommune.

Her stillede en gruppe borgere sig frem i grønne t-shirts med en vindmølle på og et stort "ja tak".

De var glade for den udvikling, som følger med vindmøllerne.

De får blandt andet et nyt omklædningsrum til fodboldbanen, et aktivitetsrum til områdets pensionister.

Og for mig er det et godt eksempel på, at vedvarende energi kan bidrage til en positiv udvikling i hele Danmark.

Tak for ordet.